

Poniżej interpelacja posła Józefa Lassoty na temat stosowania określenia "szkolnictwo specjalne" oraz odpowiedź na nią, przedłożona przez Tadeusza Sławeckiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Treść interpelacji:

„Szanowna Pani Minister! Ponownie zwracam się do Pani Minister w sprawie omówionej w interpelacji złożonej 26 września 2012 r. (nr interpelacji 9965), którą napisałem w oparciu o artykuł "Jesteśmy" (z wykorzystaniem cytatów) opublikowany w "Hejnale Oświatowym" Nr 30/2010, którego autorem jest pan mgr Roman Ficek, człowiek, który poświęca swoją aktywność na rzecz edukacji dzieci niepełnosprawnych. Poniżej przypominam treść wyżej wspomnianej interpelacji.

W przyjętej nomenklaturze aktów prawnych stosuje się określenie "szkolnictwo specjalne", które używane jest dla określenia niektórych form organizacyjnych. Termin "specjalne" jest terminem, który w dzisiejszych realiach powinien zostać zmieniony, gdyż:

- 1) słowo to straciło znaczenie pozytywne - jego treść odbierana jest powszechnie w sposób pejoratywny;
- 2) nie jest ono nośnikiem treści informacyjnych, a wyzwała negatywne reakcje emocjonalne.

MEN nakazało używanie tego określenia nawet w stosunku do ośrodków kształcących dzieci z wadą wzroku i wadą słuchu. Nazwy: "specjalna szkoła", "ośrodek specjalny", "klasa specjalna" są nie tylko negatywnie odbierane przez środowisko, ale niezwykle stresujące dla samych zainteresowanych, szczególnie starszej młodzieży. Nie jest to z pewnością najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

Mgr Roman Ficek sugeruje, aby rozważyć powrót do używanego przed 100 laty określenia "szkoła pomocnicza" i "szkoła wspomagająca". Określenie to adekwatnie oddaje nie tylko wartości wynikające z działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ale również określa kierunki pracy z dziećmi o mniejszych możliwościach umysłowych. Umożliwia bezbolesną rekwalifikację i mówi społeczeństwu o pomaganiu dzieciom i młodzieży w procesie przygotowawczym do życia w społeczeństwie. Współcześnie funkcjonuje on w Austrii. Tam klasa pomocnicza jest formą realizowania samodzielnych przedsięwzięć pedagogicznych, lecz nie może być oderwana strukturalnie od pozostałych klas szkoły powszechnej, a cele działania muszą być zbieżne.

Uprzejmie informuję, że jest mi wiadome, iż terminologia używana w rozporządzeniach ministra edukacji narodowej jest spójna ze stosowaną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 powyższej ustawy system oświaty obejmuje m.in:

- 1) przedszkola, w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkola specjalne oraz inne formy wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły (podstawowe, gimnazja, ponadgimnazjalne), w tym specjalne, integracyjne, z oddziałami integracyjnymi;
- 3) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania;

4) ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Rozumiem również, że zmiana przeze mnie proponowana pociąga za sobą liczne i pracochłonne konsekwencje, bo wymaga szeregu zmian w ustawie o systemie oświaty, a co za tym idzie, zmian w rozporządzeniach dotyczących finansowania. Jednak uważam, że o wiele istotniejsze jest to, aby dzieci dysfunkcyjne i niepełnosprawne miały prawo do kształcenia się w placówkach, które swoją nazwą nie będą ich odstraszały, budziły strach i niechęć, ale dawały im satysfakcję i psychiczny komfort.

Stąd ponawiam pytanie do Pani Minister: Czy nie uważa Pani Minister za stosowne i konieczne podjęcie prac w kierunku zmiany określenia "szkolnictwo specjalne" na inne, bardziej humanitarne określenie i czy takie prace zostaną podjęte?"

Poseł Józef Lassota

Warszawa, dnia 14 grudnia 2012 r.

Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej

„Szanowna Pani Marszałek! Odpowiadając na interpelację (nr SPS-023-9965p/13) złożoną przez pana Józefa Lassotę, posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie stosowania określenia "szkolnictwo specjalne" za niezadowolające, uprzejmie wyjaśniam.

Kwestie związane z kształceniem dzieci i młodzieży niepełnosprawnych pozostają w obszarze szczególnego zainteresowania ministerstwa edukacji narodowej. Na bieżąco prowadzone są prace nad zmianami i opracowywaniem rozwiązań legislacyjno-organizacyjnych w celu zapewnienia uczniom niepełnosprawnym powodzenia w nauce szkolnej. Jednocześnie uprzejmie informuję, że przeanalizowane zostaną przepisy ustawy o systemie oświaty pod kątem wprowadzenia zmian postulowanych przez pana posła.

W ostatnich latach przyjęte zostały nowe rozwiązania prawne wyrównujące szanse edukacyjne tych dzieci i młodzieży zapewniające odpowiednie warunki do nauki i pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz zatrudnianie nauczycieli i specjalistów do prowadzenia zajęć w sposób dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów niepełnosprawnych.

Nowe rozwiązania wynikają m.in. z rozporządzeń ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, w sprawach:

- zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487);
- warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490, z późn. zm.);

- warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i ośrodkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1489, z późn. zm.);
- warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 228, poz. 1491);
- ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 7 lutego 2012 r. poz. 204).

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem projektu zmian w rozporządzeniu ministra edukacji narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.), w którym planowane są nowe regulacje prawne. Zakończenie prac nad projektem rozporządzenia planuje się do końca 2013 r.

Wyrażam nadzieję, że rozwiązania zaproponowane w nowym rozporządzeniu będą odpowiedzią na niektóre rekomendacje, opinie i uwagi kierowane do Ministerstwa Edukacji Narodowej przez środowiska reprezentujące nauczycieli, rodziców, dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek systemu oświaty, partnerów społecznych, a także przez przedstawicieli organów sprawujących nadzór pedagogiczny i organów prowadzących szkoły. Projekt rozporządzenia po zakończeniu prac wewnętrznych w Ministerstwie Edukacji Narodowej zostanie skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych. Zostanie również udostępniony na stronie internetowej www.men.gov.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Podkreślam jednocześnie, że Ministerstwo Edukacji Narodowej widzi zasadność podjęcia międzyresortowych działań zmierzających do wypracowania systemowych rozwiązań dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnością od urodzenia do dorosłości. Powyższy postulat został przedłożony przez MEN Krajowej Radzie Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych działającej na podstawie art. 42 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.), będącej organem doradczym pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych i forum współdziałania na rzecz osób niepełnosprawnych, organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. Do zakresu działania rady należy m.in. przedstawianie pełnomocnikowi rządu do spraw osób niepełnosprawnych propozycji przedsięwzięć zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych, rozwiązań w zakresie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych wynikających z niepełnosprawności, opinii do aktów prawnych mających lub mogących mieć wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych, rządowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacji o ich realizacji, a także sygnalizowanie odpowiednim organom potrzeby wydania lub zmiany przepisów dotyczących sytuacji osób niepełnosprawnych.

Wśród działań podejmowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej należy również wskazać działania na rzecz zapewnienia szerokiego udziału rodziców, w tym rodziców dzieci i młodzieży niepełnosprawnych w decydowaniu m.in. o funkcjonowaniu szkoły. W tym celu zostało zorganizowane Forum Rodziców przy ministrze edukacji narodowej - platforma umożliwiająca wpływanie na kierunek polityki oświatowej przez organizacje grupujące rodziców uczniów. Rezultatem tych działań jest m.in. zebranie postulatów rodziców odnośnie do funkcjonowania szkoły. Wśród rezultatów forum należy wyróżnić przeprowadzenie szerokiej dyskusji na temat miejsca dziecka niepełnosprawnego w systemie oświaty wraz z propozycjami odpowiednich zmian systemowych zapewniających takim uczniom jak

Interpelacja w sprawie stosowania określenia "szkolnictwo specjalne" i odpowiedź na nią MEN

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: sobota, 19, październik 2013 00:00

Odsłony: 2033

najlepszą opiekę i wsparcie rozwoju."

Sekretarz stanu

Tadeusz Sławecki

Warszawa, dnia 22 stycznia 2013 r.